

Rok akademicki: 2019/2020

ID zajęć: 508975

ETAP: Semestr letni

Informacje ogólne:

Prowadzący: dr Monika Dacka

Organizator: Wydział Nauk Społecznych
Instytut Psychologii

Liczba godzin tygodni / semestr: 1 / 15

Jezyk wykładowy: Język polski

Kierunek studiów: Psychologia (stacjonarne jednolite magisterskie)

Lokalizacja w planach rocznych: Rok II - Semestr 4

Punkty ECTS: 2

Forma zaliczenia: Egzamin

Cele przedmiotu:

C1 - zapoznanie z aktualnym stanem wiedzy dotyczącym rozwoju człowieka w okresie dorosłości (wczesnej, średniej i późnej)

C2 - przedstawienie najważniejszych teorii rozwoju człowieka dorosłego w wybranych sferach m.in. sfera rozwoju społecznego, osobowego oraz moralnego

Wymagania wstępne:

W1 - uczestnictwo w wykładzie i ćwiczeniach Psychologia rozwojowa człowieka dorosłego

W2 - podstawowa wiedza o rozwoju człowieka dorosłego

Efekty kształcenia dla przedmiotu:

WIEDZA

K_W05 student ma pogłębioną wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; posiada pogłębioną wiedzę na temat roli podstawowych środowisk (rodzina, szkoła, media masowe, rówieśnicy, praca) dla funkcjonowania jednostki;

K_W07 student posiada wiedzę na temat znaczenia religijności i duchowości oraz systemów wartości dla funkcjonowania człowieka;

K_W09 student zna terminologię oraz ma uporządkowaną wiedzę w zakresie teorii, badań oraz prawidłowości rozwoju osobowości, ma wiedzę o wpływie osobowości oraz różnic indywidualnych na funkcjonowania osób w różnych środowiskach życia;

K_W15 student zna i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w zakresie prowadzenia badań naukowych, postępowania diagnostycznego oraz udzielania pomocy psychologicznej oraz działań praktycznych psychologa w różnych obszarach życia społecznego; zna podstawowe zasady ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego;

UMIĘJĘTNOŚCI

K_U01 student potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań, potrafi wskazać i opisać uwarunkowania (osobowe, społeczne oraz kulturowe) różnych zachowań człowieka oraz funkcjonowania określonych grup społecznych i organizacji posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi;

K_U04 student potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanując zasady własności intelektualnej;

K_U10 student potrafi krytycznie ocenić przydatność metod, procedur, programów pomocy oraz innych form oddziaływania skierowanych do osób, grup społecznych i organizacji;

K_U11 student stosuje się do norm i zasad etycznych w badaniach naukowych, w procesie diagnostycznym, w projektowaniu działań pomocowych oraz szkoleniowych dostrzega i analizuje dylematy etyczne związane z podejmowaniem konkretnych działań i interwencji psychologicznych;

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY)

K_K04 student ma świadomość znaczenia sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania we wszystkich obszarach życia; posiada przekonanie o potrzebie wspierania jednostek i grup w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych; dostrzega potrzebę odpowiedzialnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii;

K_K05 student przyjmuje postawę szacunku wobec osób o różnych potrzebach w zakresie różnych form pomocy psychologicznej; okazuje zrozumienie dla sytuacji ludzi z różnymi problemami i trudnościami;

Metody dydaktyczne:

- wykład konwencjonalny (tradycyjny)
- wykład z prezentacją (pokazem)
- metody problemowe

Kryteria oceny i sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia:

Egzamin pisemny uwzględniający treści wykładów oraz literaturę podstawową i uzupełniającą.

WIEDZA

ocena niedostateczna: brak elementarnej wiedzy na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; nie posiada wiedzy na temat roli podstawowych środowisk dla funkcjonowania jednostki; nie posiada wiedzy na temat znaczenia religijności i duchowości oraz systemów wartości dla funkcjonowania człowieka; nie zna terminologii oraz nie ma uporządkowanej wiedzy w zakresie teorii, badań oraz prawidłowości rozwoju osobowości; nie zna i nie rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w zakresie prowadzenia badań naukowych, postępowania diagnostycznego oraz udzielania pomocy psychologicznej; nie zna podstawowych zasad ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego;

ocena dostateczna/dobra/bardzo dobra: student posiada elementarną/dobłą/bardzo dobrą wiedzę na temat rozwoju człowieka w cyklu życia w różnych kontekstach społecznych oraz czynników stymulujących/utrudniających ten rozwój; posiada elementarną/dobłą/bardzo dobrą wiedzę na temat roli podstawowych środowisk dla funkcjonowania jednostki; posiada podstawową/dobłą/bardzo dobrą wiedzę na temat znaczenia religijności i duchowości oraz systemów wartości dla funkcjonowania człowieka; zna/zna dobrze/zna bardzo dobrze terminologię oraz ma uporządkowaną/pogłębioną wiedzę w zakresie teorii, badań oraz prawidłowości rozwoju osobowości; zna/zna dobrze/ zna bardzo dobrze i rozumie zasady etyki zawodowej psychologa w zakresie prowadzenia badań naukowych, postępowania diagnostycznego oraz udzielania pomocy psychologicznej; zna/zna dobrze/zna bardzo dobrze podstawowe zasady ochrony własności intelektualnej oraz prawa autorskiego;

UMIĘJĘTNOŚCI

ocena niedostateczna: student nie potrafi wykorzystać wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań, nie potrafi wskazać i opisać uwarunkowań (osobowe, społeczne oraz kulturowe) różnych zachowań człowieka oraz funkcjonowania określonych grup społecznych i organizacji posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi; nie potrafi samodzielnie zdobywać wiedzy i rozwijać swoich profesjonalnych umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanując zasady własności intelektualnej;

ocena dostateczna/dobra/bardzo dobra: student potrafi w stopniu podstawowym/ dobrym/bardzo dobrym wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią dyscyplin do analizowania i interpretowania ludzkich zachowań; potrafi/dobrze/bardzo dobrze wskazać i opisać uwarunkowania (osobowe, społeczne oraz kulturowe) różnych zachowań człowieka oraz funkcjonowania określonych grup społecznych i organizacji posługując się wybranymi podejściami teoretycznymi; potrafi/dobrze/bardzo dobrze samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać swoje profesjonalne umiejętności, korzystając z różnych źródeł informacji (w języku rodzimym i obcym) i nowoczesnych technologii (ICT) oraz szanując zasady własności intelektualnej;

KOMPETENCJE SPOŁECZNE

ocena niedostateczna: student nie ma świadomości znaczenia sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania; nie posiada przekonania o potrzebie wspierania jednostek i grup w aspekcie ich kompetencji psychospołecznych; nie dostrzega potrzeby odpowiedzialnego popularyzowania wiedzy z zakresu psychologii; nie przyjmuje postawy szacunku wobec osób o różnych potrzebach w zakresie różnych form pomocy psychologicznej;

ocena dostateczna/dobra/bardzo dobra: student ma podstawową/dobłą/bardzo dobrą świadomość znaczenia sfery psychicznej człowieka dla jakości jego funkcjonowania; posiada podstawowe/dobre/bardzo dobre przekonanie o potrzebie wspierania jednostek i grup i ich kompetencji psychospołecznych;

Treści programowe przedmiotu:

1. Zagadnienia teoretyczne: kryteria i geneza dorosłości.
2. „Miejsce” na rozwój w okresie dorosłości. Wybrane zmiany rozwojowe w okresie dorosłości: „wylanianie się dorosłości”.
3. Rozwój człowieka dorosłego poprzez kryzysy i zadania rozwojowe (m.in. E. Erikson, J. Levinson, Ch. Buhler).
4. Zmiany w myśleniu człowieka dorosłego: wiedza ekspercka, nabywanie mądrości życiowej, transmisja międzypokoleniowa, zmiany w zakresie tożsamości, moralności i religijności, reakcje na trudne zdarzenia życiowe, moralność i religijność człowieka starzejącego się.
5. Potencjał rozwojowy człowieka dorosłego. Projekt własnego życia: szanse edukacyjne, rozwój zawodowy, nowe możliwości i umiejętności oraz motywacja człowieka dorosłego do rozwoju.
6. Kontakty i role społeczne we wczesnej, średniej i późnej dorosłości.
7. Rozwój poznawczy w okresie dorosłości (m.in. koncepcje M. L. Commons i F. H. Richards’a, J. Pascual-Leone’a, W. B. Perry’ego).
8. Problematyka adaptacji i dobrostanu psychicznego we wczesnej, średniej i późnej dorosłości. Projektowanie przyszłości: orientacja przyszłościowa i tworzenie planów życiowych.
9. Mądrość jako osiągnięcie rozwoju wieku dorosłego. Aktywność ludzi starszych: człowiek starszy w rodzinie i społeczeństwie. Życiowe straty i żaloba.

Literatura:

Literatura podstawowa

1. Baltes, P., Gluck, J., Kunzmann, U. (2004). Mądrość. Jej struktura i funkcja w kierowaniu pomyślnym rozwojem w okresie całego życia. W: J. Czapiński (red.). Psychologia pozytywna. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
2. Bee H. (2004). Psychologia rozwoju człowieka. Poznań: Zyska i S-ka.

Opis zajęć: Psychologia rozwojowa człowieka dorosłego (PWJŻ) (wykład)

3. Brzezińska M. (2011). Proaktywna starość : strategie radzenia sobie ze stresem w okresie późnej dorosłości. Warszawa: Wydawnictwo Difin.
4. Lipska, A., Zagórska, W. (2011). Stająca się dorosłość w ujęciu Jeffreya J. Arnetta jako rozbudowana faza liminalna rytuału przejścia, *Psychologia Rozwojowa*, 1, 8-21.
5. Oleś P. (2011). Psychologia człowieka dorosłego: ciągłość – zmiana - integracja. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
6. Pietrasiński, Z. (2001). Mądrość czyli świetne wyposażenie umysłu. Warszawa: Wydawnictwo Scholar.
7. Steuden S. (2011). Psychologia starzenia się i starości. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
8. Trempała J. (red.) (2011). Psychologia rozwoju człowieka. Podręcznik akademicki. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura uzupełniająca:

1. Brzezińska A. (red.). (2005). Psychologiczne portrety człowieka. Praktyczna psychologia rozwojowa. Gdańsk: GWP.
2. Piętaszki Z. (1990). Rozwój człowieka dorosłego. Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Wiedza Powszechna.
3. Stuart-Hamilton I. (2005). Psychologia starzenia się. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.